

Interparlementaire Unie
Belgische Groep

Verslag van de 147^e Assemblee van de Interparlementaire Unie (Luanda, Angola, 23-27 oktober 2023)

Algemeen debat met als thema *“Parlementaire actie voor vrede, rechtvaardigheid en sterke instellingen”*

De voorzitter van de Senaat, mevrouw *Stephanie D'Hose (Open VLD)*, gaf de volgende toespraak :

“Beste collega's
Dames en heren

Hebben jullie ooit jullie eigen instellingen in twijfel getrokken? Of jullie eigen parlementen?

De parlementaire democratie wordt op de proef gesteld. We worden er vaak van beschuldigd niet langer mee te zijn. Mensen denken dat we in een ivoren toren leven, los van de realiteit.

En eerlijk gezegd, beste collega's. Af en toe denk ik dat die kritiek voor een stuk terecht is.

In België hebben we een tweekamerstelsel.

We hebben de Senaat verschillende keren hervormd.

Als je twee keer hetzelfde doet, heb je het één keer te vaak gedaan.

Tegelijkertijd worden we geconfronteerd met een aanhoudende oproep van onze burgers om meer betrokken te worden bij de besluitvorming.

Nu ben ik geen voorstander van referenda of andere vormen van directe democratie. De complexiteit en nuance van beleidsvorming reduceren tot een simpele ja of nee vraag, is de democratie zelf belachelijk maken.

Ik ben echter een grote voorstander van deliberatieve democratie. Het is een aanvulling op de parlementaire democratie.

Deliberatieve democratie betekent het kanaliseren van de gevoelens en ideeën van burgers, op zo'n manier dat ze gebruikt kunnen worden voor betere beleidsvorming.

Wij hebben dat mogelijk gemaakt in België.

We hebben de wet veranderd, zodat we representatieve panels kunnen samenstellen uit alle lagen van onze samenleving.

En we hebben het federale parlement opengesteld om de panels te verwelkomen en hen bij te staan in hun beraadslagingen.

We wachten nog steeds op cijfers en peilingen over de beslissingen van deze panels.

Maar we hebben wel cijfers over eerdere experimenten!

Ons Parlement van de Duitstalige Gemeenschap heeft burgerpanels permanent verankerd in de regionale democratie.

Ze komen een paar keer per jaar samen, doen suggesties aan de regering en de regering voert ze uit of geeft een goede reden waarom ze niet kunnen worden uitgevoerd. Dan worden er nieuwe panels samengesteld en begint het proces opnieuw, over een nieuw onderwerp.

Het vertrouwen in democratische processen in deze regio is verdubbeld.

Verdubbeld.

Laat het even bezinken.

We praten over maatregelen om democratieën te versterken.

We praten over manieren om rellen tegen parlementen te voorkomen.

We proberen redenen te vinden waarom het vertrouwen in de democratie afneemt.

Ik zeg, laten we het over deze oplossing hebben. Laten we het hebben over het opnieuw uitvinden van de democratie.

Niet om ze te vervangen. Maar om ze beter te maken.

Ierland is een goed voorbeeld van hoe burgers kunnen beslissen over moeilijke kwesties zonder de samenleving volledig te polariseren.

In Ierland spraken burgerpanels over het homohuwelijk en abortus. Beide zijn vandaag de dag legaal en algemeen geaccepteerd.

En in IJsland werd de hele grondwet herschreven door burgers. Ze werden natuurlijk bijgestaan door experts, maar de burgers namen de moeilijke beslissingen.

Ze namen hun verantwoordelijkheid.

En er zijn talloze voorbeelden van lokale initiatieven en parlementaire initiatieven over de hele wereld die dit punt verder bewijzen.

Als de mensen mogen meewerken, zullen ze meewerken.

Als de mensen een stem hebben, zullen ze die gebruiken.

En als de mensen uiteindelijk het gevoel hebben dat hun stem wordt gehoord, zal hun vertrouwen in de democratie toenemen.

Beste collega's,

Het is daarom dat ik jullie vraag om kritisch te zijn over jullie eigen parlementen.

Durf de oude werkwijzen opnieuw uit te vinden.

Want de oude werkwijzen stammen uit een andere tijd.

We leven in een nieuwe wereld.

Een andere wereld, met een belangrijke stem voor de burgers.

Ik, als voorzitter van de Belgische Senaat, heb voorgesteld om mijn eigen instelling volledig te hervormen en permanente burgerpanels op te richten.

Ik geloof dat ze de democratie kunnen redden.

Ik dank u."

Comité voor de mensenrechten van parlementsleden

Het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden heeft van 22 tot 26 oktober 2023 zijn 172e Zitting gehouden. De heer *Samuel Cogolati (Kamer, Ecolo-Groen)*, voorzitter van de Belgische Groep van de IPU, is voorzitter van dit Comité.

De IPU stelt jaar na jaar meer gevallen vast van schendingen van de mensenrechten van parlementsleden. Het Comité volgt momenteel 762 gevallen uit 47 verschillende landen op. De meest vastgestelde schendingen zijn schendingen van de vrijheid van meningsuiting, bedreigingen, intimidaties en het ontbreken van een eerlijk proces. In sommige gevallen gaat het over foltering, verdwijningen en moord.

Tijdens de zitting heeft het Comité de situatie van 131 parlementsleden (waarvan 23% vrouwen) in 14 landen onderzocht. Nieuwe zaken betreffende 39 parlementsleden werden ontvankelijk verklaard in de Democratische Republiek Congo (vier parlementsleden), Myanmar (zeven parlementsleden), Pakistan (vier parlementsleden), Zuid-Sudan (één parlementsleden) en Zimbabwe (23 parlementsleden). Twee zaken, betreffende respectievelijk een voormalig parlementsleden uit Egypte en een parlementsleden uit Peru, werden niet-ontvankelijk verklaard, en een zaak betreffende drie parlementsleden in Myanmar en een andere betreffende twee parlementsleden uit de Filipijnen werden gesloten. Het Comité hield ook acht hoorzittingen (waarvan één online) met nationale delegaties en indieners van aanklachten.

Het Comité legde besluiten ter goedkeuring voor aan de Bestuursraad over de situatie van 121 parlementsleden in de volgende landen: Democratische Republiek Congo, Eswatini, Irak, Myanmar, Pakistan, Filipijnen, Senegal, Sri Lanka en Zimbabwe (zie besluiten van het Comité: <https://www.ipu.org/decisions-committee-human-rights-parliamentarians>).

Vaste Commissie voor Aangelegenheden van de Verenigde Naties

De Commissie is op 25 en 26 oktober 2023 bijeengekomen onder voorzitterschap van haar plaatsvervangend voorzitter, de heer *Andries Gryffroy* (Senaat, N-VA).

De aanwezigheid van de Verenigde Naties op het terrein om de nationale ontwikkeling in Angola te ondersteunen

De eerste sessie bestond uit een discussie over de rol van de coördinator van de Verenigde Naties (RC) en het landenteam van de Verenigde Naties (UNCT) in Angola. De coördinator van de Verenigde Naties in Angola, mevrouw Z. Virani, schetste eerst de geschiedenis van het partnerschap van de Verenigde Naties in Angola sinds de onafhankelijkheid van het land in 1975. Vandaag de dag heeft Angola een solide partnerschap met de Verenigde Naties, voornamelijk gebaseerd op het United Nations Sustainable Development Cooperation Framework (UNSDCF) 2024-2028, waarvan de 2030 Sustainable Development Goals (SDG's) de belangrijkste drijvende kracht zijn.

Dit kaderplan is gebaseerd op vier pijlers: mensen (ontwikkeling van menselijk kapitaal, met de hoop dat in 2028 meer mensen onderwijs zullen genieten), vrede, welvaart (diversificatie van de economie en duurzame voedselsystemen) en klimaat (klimaatbestendigheid - momenteel heeft het zuiden van het land te kampen met de ergste droogte in zijn geschiedenis). Om duurzame nationale ontwikkeling te ondersteunen, werkt het landenteam van de VN samen met de Angolese regering, de privésector, het maatschappelijk middenveld, religieuze organisaties en de Nationale Vergadering.

De samenwerking met de Nationale Assemblee van Angola is gericht op de voorbereiding van Angola's eerste vrijwillige nationale evaluatie (VNR), de cruciale rol van het parlement bij de implementering van de ontwikkelingsdoelstellingen (SDG), gendergebaseerde budgettering en sectorale analyses van Angola's algemene staatsbegroting. In het algemeen werkt het landenteam van de VN samen met Angolese parlementsleden aan het versterken van hun rol in het institutionaliseren van een ontwikkelingsmodel waarin de mens centraal staat en dat beantwoordt aan de behoeften van burgers inzake een effectieve implementering van de SDG's. Tijdens het debat benadrukten de verschillende sprekers de noodzaak om de communicatiekanalen tussen de landenteams van de VN en de parlementen te verbeteren, zodat deze laatste hun rol kunnen spelen bij het bereiken van de SDG's.

Bevordering van gendergelijkheid binnen de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties

Zoals besproken tijdens de commissievergadering in Manama en tijdens een vervolgbriefing voor parlementsleden op 3 mei 2023, moeten parlementsleden over de hele wereld actief pleiten voor gendergelijkheid in de Algemene Vergadering van de VN. Op dit moment is slechts één op de vier ambassadeurs (permanente vertegenwoordigers) bij de Algemene Vergadering een vrouw. Dit gebrek aan evenwicht tussen mannen en vrouwen in het hoogste besluitvormingsorgaan van de VN wekt de indruk dat de organisatie niet in praktijk brengt wat ze predikt op het gebied van gendergelijkheid. Het bereiken van gendergelijkheid in de Algemene Vergadering en andere belangrijke VN-organen zal het multilaterale systeem en zijn vermogen om te reageren op de behoeften van mensen aanzienlijk versterken.

De heer M. Chungong, secretaris-generaal van de IPU, sprak over zijn ervaring als voorzitter van de International Gender Champions (IGC). Dit netwerk brengt belangrijke besluitvormers samen, zoals de secretaris-generaal van de VN, diplomaten en prominente leden van het maatschappelijk middenveld, die zich inzetten om genderbarrières te slechten en gendergelijkheid in hun invloedssfeer te verwezenlijken. De heer Chungong benadrukte het belang van het bevorderen van gelijkheid tussen mannen en vrouwen op alle niveaus, inclusief parlementen. Daartoe is het belangrijk om institutionele structuren en

wervingsprocedures aan te passen en een anti-intimidatiebeleid en -gedrag aan te nemen dat in overeenstemming is met deze gelijkheidsdoelstelling. De secretaris-generaal van de IPU zal bijvoorbeeld alleen ingaan op een uitnodiging om deel te nemen aan een panel als er evenveel vrouwen als mannen zijn.

Ten slotte wordt een ontwerp-motie met als titel "Bevordering van gendergelijkheid in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties" toegelicht door de heer H. Aoyagi (Japan), lid van het bureau van de commissie. De motie wordt bij acclamatie aangenomen.

Terreinbezoek door het Bureau van de Commissie

In de namiddag reisden de Bureauleden naar de gemeente Viana, 30 km van Luanda ("Km30"), om een van de AgriPREI-centra te bezoeken. Het doel van het AgriPREI-programma is het overbruggen van de kritieke kenniskloof, het bevorderen van goede geïntegreerde landbouwpraktijken en een beter gebruik van groenten en fruit op het veld, met behulp van eenvoudige, toegankelijke en duurzame methoden. AgriPREI is een initiatief van het *Programa de Reconversão da Economia Informal* (PREI) ontwikkeld door het Ministerie van Economie en Planning (MEP), via het *Instituto Nacional de Apoio às Micro, Pequenas e Médias Empresas* (INAPEM). De *Food and Agriculture Organization* van de VN (FAO) biedt technische ondersteuning, stimuleert de ontwikkeling van vaardigheden en de formalisering van de economie van kleine agrovoedingsbedrijven die bekend staan als "Ochitandas".

De oprichting van opleidingscentra voor agrovoeding maakt het mogelijk om verkopers op te leiden inzake voedselverwerkingstechnieken (in het bijzonder het drogen van fruit en groenten voor een efficiëntere bewaring en marketing) en inzake de principes van ondernemerschap, verkoop en marketing. Dankzij landbouwproducten (bakbananenchips, jam, pepers, aloë vera-zeep) kunnen kleine landbouwcoöperaties toegevoegde waarde creëren en wordt het voor verkopers op de km30-markt gemakkelijker om hun producten te verkopen. Deze coöperaties hebben ook erkenning voor hun producten gekregen van INAPEM via certificering zoals het "Green Seal" voor ecologische en biologische producten. Het terreinbezoek was voor verschillende leden van de delegatie een gelegenheid om de deelnemers die hun opleiding hadden afgerond een diploma te overhandigen.

Hervorming van de Veiligheidsraad ter versterking van het multilaterale systeem

De commissie zette haar werkzaamheden voort op 26 oktober en debatteerde over de hervorming van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. De permanente vertegenwoordiger van Koeweit bij de Verenigde Naties in New York, *de heer T. Albanai*, nam online deel als medevoorzitter van het informele proces voor de hervorming van de

Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. De heer Albanai gaf een samenvatting van de stand van de besprekingen binnen deze informele intergouvernementele onderhandelingsgroep, die tot taak heeft na te denken over en nieuwe ideeën aan te dragen voor de toekomstige hervorming van de Veiligheidsraad. Voor de meeste landen is de noodzaak van de hervorming duidelijk, met name wat betreft de kwesties van een billijke geografische vertegenwoordiging en het vetorecht.

Mevrouw A. Novosseloff, deskundige op het gebied van de VN-Veiligheidsraad, wees erop dat de VN-Veiligheidsraad oorspronkelijk niet was opgericht op basis van representativiteit, maar rond een logica van verantwoordelijkheid en capaciteit om een besluitvormingsorgaan te zijn. Volgens haar zou een uitgebreide Veiligheidsraad nog meer verdeeld zijn dan nu al het geval is. Volgens haar lijdt de Veiligheidsraad vooral aan een gebrek aan legitimiteit omdat een doorslaggevend aantal resoluties nog steeds niet is uitgevoerd en minder om redenen van representativiteit. Meer transparantie in de werking van de VN-Veiligheidsraad zou volgens haar ook goed zijn voor zijn legitimiteit.

Tijdens de bespreking benadrukten verscheidene delegaties dat de VN-Veiligheidsraad dringend moet worden hervormd, zodat hij representatiever wordt voor de diversiteit van de VN-leden. Het Afrikaanse continent is niet permanent vertegenwoordigd in de Veiligheidsraad. De kloof tussen de verwachtingen en de realiteit van de Verenigde Naties werd veel te groot geacht.

De voorzitter, de heer Andries Gryffroy, richtte zich op de rol die parlementsleden moeten spelen in dit debat en op de volgende stappen in het lopende informele hervormingsproces.

In dit verband gaf *de heer T. Albanai* aan dat parlementen het informele hervormingsproces kunnen ondersteunen door de aandacht van hun respectieve regeringen te vestigen op het lopende hervormingsproces en door in het algemeen betrokken te blijven bij deze kwestie. Uiteindelijk zullen de parlementen alle veranderingen moeten bekrachtigen. Hij wees erop dat de twee medevoorzitters van dit proces een faciliterende rol hebben gespeeld en bepaalde maatregelen hebben voorgesteld om de effectiviteit en efficiëntie van de VN-Veiligheidsraad te vergroten. Wijzigingen in de werkmethoden van de VN-Veiligheidsraad moeten echter door de huidige 15 leden worden aanvaard. Tot slot riep hij de IPU op haar visie op de hervorming van de VN-Veiligheidsraad te presenteren.

In haar conclusies stelde *mevrouw Novosseloff* dat het van het grootste belang is om de tenuitvoerlegging van de resoluties van de VN-Veiligheidsraad te garanderen. Het is niet de taak van de VN-Veiligheidsraad om het meest democratische orgaan van de Verenigde Naties te zijn; dat is de taak van de Algemene Vergadering van de VN. Aan de andere kant moet de Veiligheidsraad effectief en efficiënt zijn. Ze verdedigde het vetorecht als een veiligheidsinstrument, omdat het compromis en consensus vereist.

De voorzitter, de heer Andries Gryffroy, bedankt de twee deskundigen en deelt het Comité mee dat Oekraïne over dit onderwerp een voorstel heeft geformuleerd voor de volgende motie van de Commissie, die door het Bureau zal worden bestudeerd tijdens de vergadering van de Commissie in Genève in maart 2024. Aangezien dit de laatste zitting was die werd voorgezeten door de heer Andries Gryffroy (Senaat, N-VA), werd hij bedankt voor zijn harde werk.

Vaste Commissie voor democratie en mensenrechten: de rol van parlementen bij de bestrijding van kinderhandel in weeshuizen

De Vaste Commissie voor democratie en mensenrechten zette de debatten voort die het was begonnen in Manama tijdens de 146e Assemblee van de IPU over de kwestie van de handel in wezen.

Handel in weeskinderen blijft een groot wereldwijd probleem en bijna een derde van de slachtoffers zijn kinderen. Het gaat om het ronselen of overbrengen van kinderen naar weeshuizen voor uitbuiting of profijt. Tragisch genoeg hebben veel van deze kinderen ten minste één levende ouder of naaste familieleden, maar worden ze valselijk voorgesteld als weeskinderen. Dit hartverscheurende probleem is nauw verbonden met buitenlandse hulp, illegale internationale adoptienetwerken en "*voluntourism*", waarbij goedbedoelende toeristen op zoek gaan naar mogelijkheden tot internationaal vrijwilligerswerk.

In Luanda concentreerde de commissie zich op de behandeling van de ontwerpresolutie "De rol van parlementen bij de bestrijding van kinderhandel in weeshuizen" van corapporteurs mevrouw L. Reynolds (Australië) en de heer E. Bustamante (Peru).

Tijdens het algemeen debat benadrukten de verschillende delegaties onder meer dat parlementen :

- alle noodzakelijke maatregelen moeten nemen om nationale wettelijke kaders te hervormen om kinderhandel in weeshuizen en weeshuistoerisme te voorkomen, en om nationaal beleid en nationale programma's in overeenstemming te brengen met internationale kinderrechtenstandaarden;
- zich moeten inzetten voor de naleving van de verplichtingen die zijn opgenomen in het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind en het Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie en in het Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad;
- hiertoe specifieke nationale maatregelen moeten nemen en de vooruitgang op dit gebied monitoren, evenals de capaciteit van parlementen en parlementsleden te versterken om mechanismen te ontwikkelen ter voorkoming en vervolging van kinderhandel in weeshuizen en ter bescherming van kinderen die het slachtoffer zijn of dreigen te worden van mensenhandel.

Voorafgaand aan het algemeen debat werden bijna 200 amendementen ingediend door alle delegaties samen. De Belgische delegatie diende niet minder dan 12 amendementen in.

De heer Michel De Maegd (Kamer, MR) nam actief deel aan de bespreking van deze ontwerpresolutie en lichte de verschillende amendementen van de Belgische delegatie toe om de kwestie van illegale internationale adopties in de resolutie op te nemen. De heer De Maegd wees erop dat illegale internationale adopties helaas overal ter wereld voorkomen. Duizenden kinderen worden bij hun familie weggehaald om verkocht te worden op de adoptiemarkt. Dit is een tragedie voor deze kinderen, een tragedie voor hun biologische ouders, een tragedie voor hun adoptieouders. Ze zijn allemaal slachtoffers en moeten worden gesteund. Dit fenomeen heeft uiteraard gevolgen voor weeshuizen, omdat zij vaak een draaischijf zijn voor dit soort mensenhandel.

Deze kwestie is des te belangrijker in het debat omdat de Verenigde Naties onlangs hebben verklaard dat illegale internationale adopties, onder bepaalde voorwaarden waarin het internationaal recht voorziet, "ernstige misdaden zoals genocide of misdaden tegen de menselijkheid" kunnen vormen.

In zijn toespraak begon de heer De Maegd met erop te wijzen dat hij deze strijd in België al had geleid en unaniem een resolutie had laten aannemen waarin de Belgische regering werd opgeroepen om een uitgebreid onderzoek in te stellen naar hoe dergelijke illegale adopties door de autoriteiten konden worden goedgekeurd. Dit onderzoek loopt momenteel. Tegelijkertijd heeft de Belgische overheid al concrete stappen ondernomen: de FOD Buitenlandse Zaken is begonnen met een onderzoek van zijn archieven en onderzoekt hoe hij slachtoffers kan helpen om hun afkomst te traceren. Ook de FOD Justitie heeft beslist om ervoor te zorgen dat slachtoffers van wie de (illegale) adoptie nietig wordt verklaard door een rechterlijke beslissing, hun Belgische nationaliteit en burgerrechten kunnen behouden.

De resolutie die in België werd aangenomen was belangrijk voor de Belgische slachtoffers, omdat ze hen in staat stelde hun leven weer op te bouwen. Helaas wordt hun realiteit gedeeld door duizenden mensen over de hele wereld. Daarom pleitte de heer De Maegd ervoor om in de resolutie ook een paragraaf op te nemen over de strijd tegen illegale internationale adopties. De heer De Maegd verdedigde ook de amendementen die door België waren ingediend om te benadrukken hoe belangrijk het is om alle parlementen die lid zijn van de IPU uit te nodigen om hun regeringen op te roepen zich bewust te worden van deze realiteit en een onderzoek in te stellen naar de zaak. Zodra deze onderzoeken zijn uitgevoerd, zullen de regeringen ook concrete maatregelen moeten nemen om te voorkomen dat dergelijke adopties opnieuw plaatsvinden, maar ook om de slachtoffers te helpen. Tot slot is het belangrijk om op basis van deze onderzoeken te erkennen dat er inderdaad illegale adopties hebben plaatsgevonden en de betrokkenen als slachtoffer te erkennen. Deze erkenning als slachtoffer is essentieel.

De amendementen van België werden unaniem aangenomen, zodat de uiteindelijke resolutie nu een onderdeel bevat over de bestrijding van illegale internationale adopties.

Tot slot bood het debat de gelegenheid om de *Orphanage Trafficking Legislative Toolkit* te presenteren.

Task Force voor de vreedzame oplossing van de oorlog in Oekraïne

De voorzitter van de Senaat, *mevrouw Stephanie D'Hose (Open VLD)*, is sinds augustus 2023 een van de acht leden van de Task Force voor de vreedzame oplossing van de oorlog in Oekraïne van de IPU.

Sinds de vorige fysieke bijeenkomst in maart 2023 in Manama is de Task Force regelmatig virtueel bijeengekomen om de ontwikkelingen te onderzoeken, de communicatie met de parlementaire delegaties van Oekraïne en de Russische Federatie te onderhouden en te proberen een routekaart van volgende stappen te bepalen waaraan de Task Force samen met de betrokken partijen zou kunnen werken.

De Task Force betreurt dat de oorlog voortwoedt, met talloze slachtoffers aan beide kanten, en ze is blijven pleiten voor een staakt-het-vuren en voor de terugkeer naar de onderhandelingstafel. In de tussentijd probeert ze aan parlementaire diplomatie te doen en zich te richten op kleine stappen die uiteindelijk kunnen leiden tot dialoog en meer begrip.

Ze heeft hiertoe een aantal humanitaire kwesties geïdentificeerd waarop ze haar inspanningen wil richten: (1) nucleaire veiligheid, (2) voedselzekerheid, (3) toegang tot, uitwisseling van en behandeling van krijgsgevangenen, (4) bescherming van ecologisch gevaarlijke locaties, en (5) de situatie van kinderen die getroffen zijn door het conflict, met name in de context van verplaatsingen van bevolkingsgroepen.

Elke vooruitgang op deze vlakken kan volgens de Task Force resulteren in een kleine overwinning die vertrouwen schept en een kleine stap betekenen in de richting van een vreedzame oplossing van de oorlog in Oekraïne. Ook al behoren vredesbesprekingen op dit moment niet tot de mogelijkheden, toch kan er veel worden gedaan om het menselijk lijden te verlichten. Voorlopig is dat de focus van de Task Force: menselijk lijden verlichten en kleine overwinningen boeken die een opstap naar grotere verwezenlijkingen kunnen vormen.

De onderliggende redenering is dat de leden van de Task Force uiteindelijk parlementsleden zijn en dus verantwoordelijk zijn voor het vertegenwoordigen en beschermen van de bevolking.

De Task Force kwam fysiek bijeen voor haar elfde vergadering tijdens de Assemblee in Luanda en hield aparte hoorzittingen met de delegatie van Oekraïne en de delegatie van de Russische Federatie. Ze begon met hen twee heel eenvoudige vragen te stellen: 1) voor welke van de vijf genoemde humanitaire kwesties zal u waarschijnlijk de medewerking van uw parlement krijgen? 2) hoe kan de Task Force u helpen om positieve humanitaire resultaten te bereiken op een van deze vlakken?

Na productieve discussies kwam de Task Force tot de conclusie dat beide delegaties het meest geïnteresseerd leken in de kwestie van de kinderen, een thema dat werd voorgesteld door mevrouw Stephanie D'Hose. Als middellangetermijndoelstelling besloot de taskforce daarom zijn inspanningen op dit onderwerp te richten en het overleg met beide delegaties voort te zetten.

De Task Force was het er ook over eens dat ze de mogelijkheden voor gedachtenuitwisselingen moest uitbreiden, waarbij kan gedacht worden aan het houden van bilaterale bijeenkomsten tussen individuele leden van de Task Force en de strijdende partijen want elk lid brengt een unieke reeks connecties en inzichten met zich mee die het potentieel in zich dragen om nieuwe wegen voor dialoog te openen. Mevrouw Stephanie D'Hose hield tijdens de Assemblee reeds bilaterale besprekingen met de voorzitter van de Task Force, de heer Ali Rashid Al Nuaimi (Verenigde Arabische Emiraten), de ondervoorzitter van de Task Force, de heer Peter Katjavivi (Namibië, parlementsvoorzitter), de heer Fadli Zon (Indonesië) en een vertegenwoordigster van mevrouw Nosiviwe Noluthando Mapisa-Nqakula (Zuid-Afrika, parlementsvoorzitster). Kort na de Assemblee sprak zij ook met mevrouw Aigul Kuspan (Kazachstan) in de Belgische Senaat.

Voor wat de volgende stappen betreft, werd tijdens een deel van de gesprekken met de twee delegaties het belang aangestipt van persoonlijke ontmoetingen in de maanden tussen IPU-Assemblees. Beide delegaties waren het erover eens dat uitgebreid overleg in een rustigere omgeving nodig is om vooruitgang te boeken. De Task Force hoopt dan ook van harte dat het mogelijk zal zijn om begin 2024 met beide delegaties diepgaande en persoonlijke gesprekken te voeren op de hoofdzetel van de IPU in Genève, met de steun van deskundigen en gespecialiseerde VN-organen die daar gevestigd zijn. Zij hoopt ook tijdens de volgende Assemblee van eind maart 2024 enige vooruitgang te kunnen melden.

Balans van de Assemblee door de voorzitter van de Twaalf Plus Groep

De heer *Andries Gryffroy (Senaat, N-VA)*, voorzitter van de Twaalf Plus Groep, deelde mee dat de Groep op 22 oktober bijeenkwam voor een lange vergadering in de namiddag en elke ochtend van 24 tot 26 oktober. Er vond ook een belangrijk *side event* plaats over *Leven over grenzen heen: het herdenken van kinderen die door oorlog zijn omgekomen*, dat werd georganiseerd door Oekraïne en waaraan veel delegaties deelnamen om deze belangrijke zaak te steunen.

Hij wees erop dat de leden van de Twaalf Plus Groep zeer actief zijn geweest in verschillende commissies, waaronder de Vaste Commissie democratie en mensenrechten, die de ontwerp-resolutie besprak en goedkeurde van een Twaalf Plus-collega, mevrouw Reynolds (Australië), over *De handel in weeskinderen: de rol van parlementen bij het beperken van de schade*. De voorzitter beklemtoonde dat dit een zeer belangrijk en delicaat onderwerp was en feliciteerde mevrouw Reynolds en haar collega uit Peru, de heer Bustamante. Het was een groot genoegen voor de voorzitter om de constructieve sfeer in deze vaste commissie te zien. De Twaalf Plus Groep is ook tevreden dat de Vaste Commissie voor democratie en mensenrechten het voorstel van mevrouw Rempel Garner uit Canada -ook lid van de Twaalf Plus- en haar collega uit Tanzania over kunstmatige intelligentie als onderwerp voor haar volgende resolutie heeft goedgekeurd. De ontwikkeling van AI biedt grote kansen, maar is ook een bron van grote zorg die dringend om wetgeving vraagt.

De voorzitter wenste ook zijn waardering uit te spreken voor de allereerste ontwerp-resolutie van de Vaste Commissie voor VN-aangelegenheden. Het onderwerp van deze resolutie, genderevenwicht in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, is erg belangrijk vanwege de mondiale leidersrol van de VN. De heer Gryffroy zei erg blij te zijn dat deze vaste commissie vanaf nu aan het eind van elke Assemblee een eindproduct zal hebben. Zelf was hij tot deze vergadering waarnemend voorzitter van deze commissie, maar hij wenste vooral zijn voorganger en dierbare Twaalf Plus-collega Laurent Wehrli uit Zwitserland en de secretaris van de commissie te feliciteren voor het werk dat zij hebben verricht om het mandaat van deze commissie opnieuw te definiëren.

Hij betreurde echter dat deze Assemblee plaatsvond tegen de achtergrond van een wereld die in brand staat waarbij de meest recente crisis natuurlijk het recente conflict in het Midden-Oosten was. Hij zei alleen maar te kunnen hopen dat dit onderwerp tijdens de volgende Assemblee al minder voor verdeeldheid zou zorgen... Volgens hem is het de plicht van parlementsleden om alles te blijven proberen om deze situatie te keren.

De voorzitter wees erop dat terzelfdertijd de resoluties over de onmenselijke oorlog in Oekraïne nog steeds geen enkel effect op het terrein hadden. Hij zei de Russische parlementsleden enkel maar te kunnen oproepen om hun verantwoordelijkheid te nemen in plaats van medeplichtig te zijn aan verschrikkelijke oorlogsmisdaden. Hierbij moeten ze zich misschien afvragen hoe ze als parlementsleden herinnerd willen worden...

Verder stelde hij vast dat de mensenrechtensituatie in andere delen van de wereld helaas nog steeds even zorgwekkend is. Zo verwees hij naar de winnares van de Nobelprijs voor de Vrede 2023, mevrouw Narges Mohammadi, die nog steeds in de gevangenis zit. Over haar situatie had hij niets toe te voegen aan de uitspraken van mevrouw Agnès Callamard, de secretaris-generaal van Amnesty International: "Haar erkenning vandaag door het Nobelcomité voor de Vrede is een duidelijke boodschap aan de Iraanse autoriteiten dat hun hardhandig optreden tegen vreedzame critici en mensenrechtenverdedigers niet onbestraft zal blijven. De internationale gemeenschap moet zich opnieuw inspannen voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Narges Mohammadi en van alle andere vrouwen en mannen die ten onrechte gevangen zijn gezet enkel en alleen omdat ze op vreedzame wijze hun mensenrechten uitoefenden, inclusief in de nasleep van het protest "Woman Life Freedom" in 2022." De heer Gryffroy riep de nieuwe voorzitzer van de IPU dan ook op om een verklaring af te leggen over de vrijlating van mevrouw Mohammadi.

Vervolgens keerde hij terug naar het parlementaire niveau en legde uit dat verschillende Twaalf Plus-delegaties een ontmoeting hebben gehad met een delegatie van parlementsleden van Myanmar in ballingschap. De voorzitter liet weten dat alle aanwezigen de huidige situatie in Myanmar kennen, meer bepaald de militaire staatsgreep, de erbarmelijke situatie van de mensenrechten, enz. Hij hoefde hier volgens hem dan ook niet verder over uit te weiden, want de beschrijving van de dossiers van 63 parlementsleden door het Comité voor de Mensenrechten van parlementsleden van de IPU zegt genoeg. Voor deze en alle andere gevallen die door de commissie worden behandeld is het volgens hem van fundamenteel belang dat parlementsleden ze aan de orde stellen tijdens elke bilaterale vergadering die ze hebben en druk blijven uitoefenen waar ze maar kunnen.

De voorzitter wenste met een belangrijke positieve noot te eindigen door erop te wijzen dat de IPU geschiedenis schrijft tijdens deze Assemblee. Voor het eerst zal een Afrikaanse vrouw de IPU voorzitten! Er waren vier vrouwelijke kandidaten uit Afrika. Nu de strijd is gestreden zijn er volgens de heer Gryffroy alleen winnaars. De vier kandidates zijn volgens hem allemaal winnaars voor hun land, voor hun continent, voor de wereld en voor de IPU. Hij feliciteerde uiteraard mevrouw Ackson en riep om samen aan de slag te gaan want de enorme gezamenlijke taak als parlementsleden en IPU-leden blijft dezelfde. Hij wees erop dat de Twaalf Plus Groep vastbesloten is om steeds de kernwaarden en -beginselen van de IPU te verdedigen, in het bijzonder de bevordering van de democratie, de mensenrechten en

de rechtsstaat. Hij verzekerde de nieuwe voorzitter dat de Twaalf Plus een sterke bondgenoot zou zijn om deze waarden hoog te houden en ervoor te strijden.

Ten slotte dankte de voorzitter alle collega's voor de inspirerende besprekingen en de Angolese gastvrouwen -en heren voor de warme gastvrijheid, niet alleen in het Parlement maar overal in Luanda.

Ontmoeting met een parlementaire delegatie van de Republiek Armenië onder leiding van de heer Hakob Arshakyan, ondervoorzitter van de Nationale Assemblee van Armenië

Aanwezige leden van de Belgische delegatie :

Mevrouw Stephanie D'Hose (Open VLD), voorzitter van de Senaat;

De heer Michel De Maegd, volksvertegenwoordiger.

**

In de marge van de 147e Assemblee van de IPU in Luanda ontmoette de Belgische delegatie op 23 oktober 2023 een delegatie van het Armeense parlement die als volgt was samengesteld:

De heer Hakob Arshakyan, ondervoorzitter van de Nationale Assemblee ;

Mevrouw Tsovinar Vardanyan, parlements lid;

De heer Arsen Torosyan, parlements lid.

Tijdens de gedachtewisseling bespraken de partijen de volgende punten:

- de huidige situatie in Armenië: tijdens de vergadering begon de heer Arshakyan met een beschrijving van de huidige situatie in Armenië nadat Azerbeidzjan eind september 2023 de

volledige controle over Nagorno-Karabach had overgenomen. Bijna alle Armeniërs zijn Nagorno-Karabach in minder dan een week ontvlucht. Meer dan 100.000 etnisch Armeense vluchtelingen zijn geregistreerd in Armenië, waarvan er 45.000 tijdelijk onderdak hebben gekregen. De Armeense regering helpt hen ook met een financiële toelage van 100 Amerikaanse dollar per maand. Op lange termijn hoopt de regering dat deze vluchtelingen in Armenië zullen blijven en er werk zullen vinden (om een uittocht naar het buitenland te vermijden), maar ze erkent dat het huisvestingsprobleem acuter zal worden naarmate de winter nadert. Het zal ook belangrijk zijn om ervoor te zorgen dat er geen discriminatie plaatsvindt tussen de lokale bevolking en de vluchtelingen uit Nagorno-Karabach.

De behoeften zijn enorm. De Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de VN heeft 100 miljoen dollar gevraagd om de vluchtelingen uit Nagorno-Karabach in Armenië en degenen die hen opvangen te helpen.

De Armeense delegatie zei dat de Armeense regering de internationale gemeenschap om directe financiële steun voor de begroting vraagt, omdat de coördinatie van de verschillende tussenkomsten van NGO's complex en niet altijd doeltreffend is.

De Belgische delegatie herhaalde dat België Armenië blijft helpen bij de opvang van vluchtelingen, zowel via directe bilaterale hulp als via algemene financiering aan het ICRC. België heeft ook enkele slachtoffers kunnen helpen door via BFAST zorg te verlenen aan brandwondenslachtoffers in België.

- de veiligheidskwestie: het is belangrijk om de territoriale integriteit van Armenië te verdedigen. De Armeense regering vraagt om uitbreiding van de Europese grensbewakingsmissie in Armenië. Het project "*Crossroads of Peace*" is ook van start gegaan. Het heeft tot doel de communicatie tussen Armenië, Turkije, Azerbeidzjan en Iran te verbeteren door de ontwikkeling van infrastructuur, waaronder wegen, spoorwegen, pijpleidingen, kabels en elektriciteitsleidingen. Het kan op korte termijn operationeel worden.

Senaatsvoorzitster D'Hose betuigde in dit verband haar steun aan Armenië en zijn bevolking. Ze gaf aan dat België pleit voor een duurzaam vredesakkoord en voor Europese bemiddeling om dit te bereiken. De besprekingen hierover zijn nog aan de gang. Ze herinnerde eraan dat België zopas een ambassade heeft geopend in Jerevan.

- De vrijlating van Armeense gevangenen in Azerbeidzjan blijft een prioriteit. Ze worden willekeurig vastgehouden om als "onderhandelingstroef" te dienen, wat Armenië weigert. Armenië roept op tot grotere druk van de internationale gemeenschap om de vrijlating van deze gevangenen te bewerkstelligen.

-Het aandeel van Azerbeidzjan in de Europese gasleveringen is nog steeds bescheiden, maar groeit. Voor Armenië is deze levering problematisch omdat het regime van president Aliyev erdoor wordt versterkt en de oorlogsmachine er indirect mee wordt gefinancierd.

Tot slot herinnerde de Belgische delegatie aan de goedkeuring van vier resoluties in de Kamer van Volksvertegenwoordigers ter ondersteuning van het Armeense volk. De delegatieleden zullen de Armeense zaak blijven steunen, ondanks het ontstaan van andere conflicten in de wereld, en zullen in het bijzonder een beroep doen op de minister van Ontwikkelingssamenwerking om de Belgische bijdrage te verhogen.

Ontmoeting met een parlementaire delegatie van Myanmar onder leiding van de heer Win Myat Aye

Aanwezige leden van de Belgische delegatie :

Mevrouw Stephanie D'Hose, voorzitter van de Senaat;

De heer Michel De Maegd, volksvertegenwoordiger.

**

In de marge van de 147e Assemblee van de IPU in Luanda heeft de Belgische delegatie op 23 oktober 2023 een ontmoeting gehad met een parlementaire delegatie van het *Committee Representing Pyidaungsu Hluttaw* (CRPH) in ballingschap, die als volgt was samengesteld:

Dr. Win Myat Aye, parlamentslid, delegatieleider;

De heer Nay Myo Htet, parlamentslid.

Ter herinnering: het Comité dat de Pyidaungsu Hluttaw vertegenwoordigt (CRPH) is momenteel het enige democratisch gelegitimeerde vertegenwoordigingsorgaan van de bevolking van Myanmar, ook al kan het momenteel alleen virtueel vergaderen. Het vervult de functies en verantwoordelijkheden van de Pyidaungsu Hluttaw (het parlement van de Unie), d.w.z. wetgevende, toezichhoudende en internationale vertegenwoordigingsfuncties.

Tijdens de discussie benadrukte Myat Aye dat de inspanningen van het verzet om de heersende militaire junta omver te werpen de laatste weken zijn toegenomen. Het Birmees leger heeft er nog nooit zo zwak uitgezien als nu. Dankzij een ongekende coördinatie tussen verschillende gewapende etnische groepen heeft de regering de controle verloren over grote gebieden langs de grens tussen Myanmar en China. De junta controleert nu nog maar 30% van het land. De situatie ter plaatse wordt steeds meer gespannen en onstabiel. Gevreesd wordt dat de junta zal reageren door nog meer militaire middelen in te zetten, waaronder willekeurige en disproportionele luchtaanvallen en artilleriebeschietingen. Er is een reëel risico op een totale ineenstorting van het land, met een verslechtering van de humanitaire situatie.

Tijdens de gedachtewisseling bespraken de partijen de volgende punten:

- het belang van het blijven veroordelen van de militaire staatsgreep in Myanmar op 1 februari 2021 en het daaropvolgende harde optreden tegen vreedzame demonstranten, onder meer door parlementaire resoluties aan te nemen;
- het belang van het opleggen van sancties aan personen en economische entiteiten die verantwoordelijk zijn voor het ondermijnen van de democratie en de rechtsstaat en voor ernstige mensenrechtenschendingen in het land, in overleg met internationale partners;
- het betrekken van de internationale gemeenschap om de bevolking, met name etnische minderheden, te beschermen tegen de bloedige repressie door het leger;
- in dit verband steun verlenen aan het onafhankelijk onderzoeksmechanisme voor Myanmar ("IIMM" of "Myanmar-mechanisme"), dat verantwoordelijk is voor het verzamelen van bewijs voor het plegen van de ernstigste internationale misdrijven en schendingen van het internationaal recht;
- de noodzaak om op internationaal niveau te pleiten voor meer en directere humanitaire hulp, aangezien bijna twee miljoen burgers in Myanmar ontheemd zijn

geraakt door het geweld en de extreme weersomstandigheden. Volgens de heer Myat Aye bereikt echter slechts 6% van de hulp van VN-organisaties daadwerkelijk de bevolking;

- de toekomst van het door ASEAN geïnitieerde bemiddelingsproces en de implementatie van de vijfpuntenconsensus om de crisis in het land op te lossen;
- toenadering van de Birmese junta tot Rusland, India en China.